

Achtung!

Dies ist eine Internet-Sonderausgabe des Aufsatzes
„New Manuscript Finds in St. Catherine’s Monastery. Part II“
von Jost Gippert (2010).

Sie sollte nicht zitiert werden. Zitate sind der Originalausgabe in
ჰუმანისტარული კვლევები. წელიწდეული / *Studies in Humanities. Annual*
II, 2012, 170–184
zu entnehmen.

Attention!

This is a special internet edition of the article
“New Manuscript Finds in St. Catherine’s Monastery. Part II”
by Jost Gippert (2010).

It should not be quoted as such. For quotations, please refer to the original edition in
ჰუმანისტარული კვლევები. წელიწდეული / *Studies in Humanities. Annual*
II, 2012, 170–184

Alle Rechte vorbehalten / All rights reserved:

Jost Gippert, Frankfurt 2012 / 2022

Jost Gippert

New Manuscript Finds in St. Catherine's Monastery

Part II

Among the unidentified fragments of the New Collection of Georgian manuscripts in St. Catherine's Monastery¹, Biblical passages are not only found written in Asomtavruli script. The two sides of the Nuskha-Khutsuri Fragm. I displayed in Images 1a and b clearly represent passages from Ps. 117, viz. verses 10-11 and 19-22, their sequence determining the recto and verso. And again, we may wonder whether the original they derive from was a lectionary manuscript or not. It would be surprising, however, to find a larger sequence of verses pertaining to the same psalm written in full in a lectionary. Instead, the fragment will rather pertain to a Psalter manuscript, and N 82 of the New Collection would be a good candidate for this as its catalogued remnants begin with Ps. 118,3.²

Fragm. J, also written in Nuskha-Khutsuri minuscules (cf. Images 2a and b), is a bit more difficult to account for. The main part of the text it contains is from Ex. 2, with verses 11-15 (on the recto) and verse 22 (on the verso) clearly representing a continuous passage. On line 7 of the verso, however, another text passage begins; what we can make out is likely to pertain to the book of Job, the text passage in question being either 1,6-8 or 2,1-3, with a priority for the former as it contains the word ქუეყანა (of Job

¹ Cf. Part I of the present article for a survey of the Georgian fragments here dealt with.

² Cf. the image of fol. 1r of N 82 printed in the catalogue by Z. Aleksidze (ზ. ალექსიძე), M. Shanidze (მ. შანიძე), L. Khevsuriani (ლ. ხევსურიანი) and M. Kavtaria (მ. ქავთარია), *Katalogo- gewrgianwn ceirografwn eureqentwn katas tor 1975 ei- thn ieran monhn touqeobadiastou orou-Sinai Agiar Aikaterinh-* / სინას მთაზე ნმ. ეკატერინეს მონასტერში 1975 წელს აღმოჩენილ ქართულ ხელნაწერთა აღნერილობა / Catalogue of Georgian Manuscripts Discovered in 1975 at St. Catherine's Monastery on Mount Sinai, (Aqhna / ათენი / Athens 2005), p. 603.

New Manuscript Finds in St. Catherine's Monastery

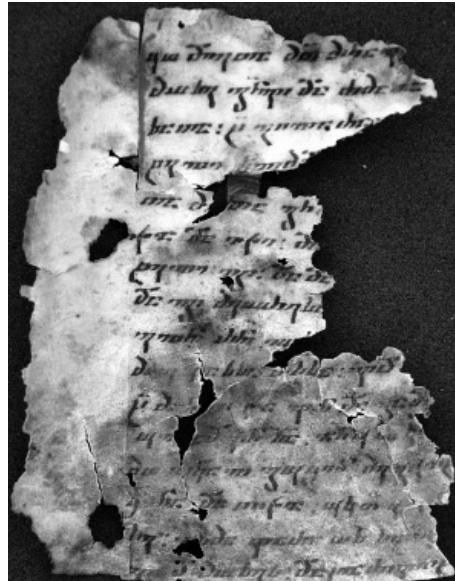
1,7) discernible in line 10 of the fragment. It is clear by this that we have a lectionary manuscript here, with the lecture titles missing. As a matter of fact, all passages in question (Ex. 2,11-22, Job 1,6-8 and 2,1-3) figure in both the Jerusalem and the Byzantine lectionaries; in none of them the passage from Exodus is immediately followed by Job 1, however (in the Byzantine rite, Job 1,1-12 follows Ex. 1,1-20 on Holy Monday, and Ex. 2,11-22 is followed by Job 2,1-10 on Holy Wednesday; the Jerusalem lectionaries have

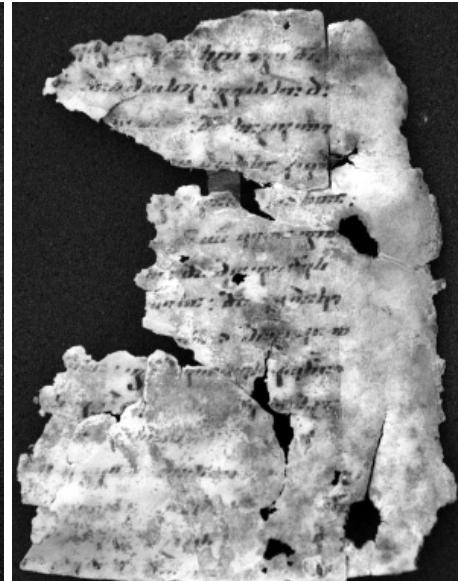
Img. 1a (Fragm. Ir)

Img. 1b (Fragm. Iv)

Img. 2a (Fragm. Jr)

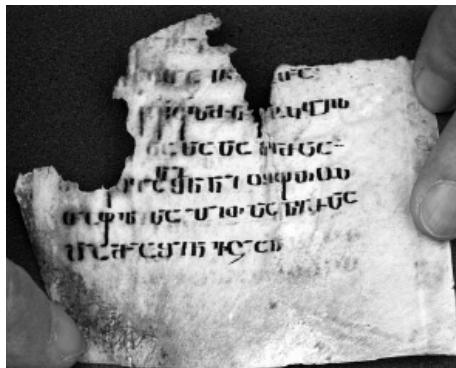
Img. 2b (Fragm. Jv)

Jost Gippert

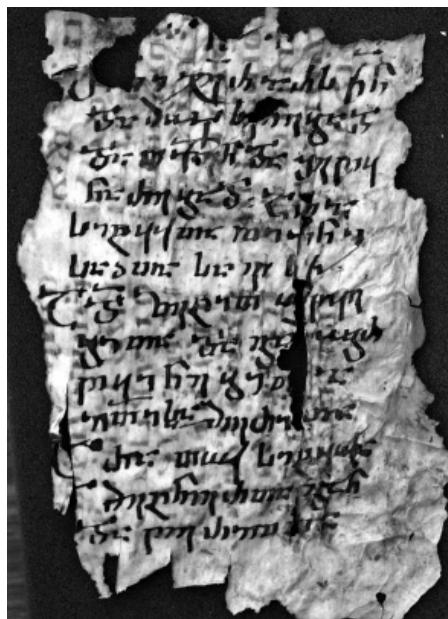
Ex. 1,1-2,22 on the Wednesday of the first week of Lent, and Job 1,1-22 and 2,1-3,26 on the Sunday and Tuesday before that).³ The actual provenance of Fragm. J thus remains open.

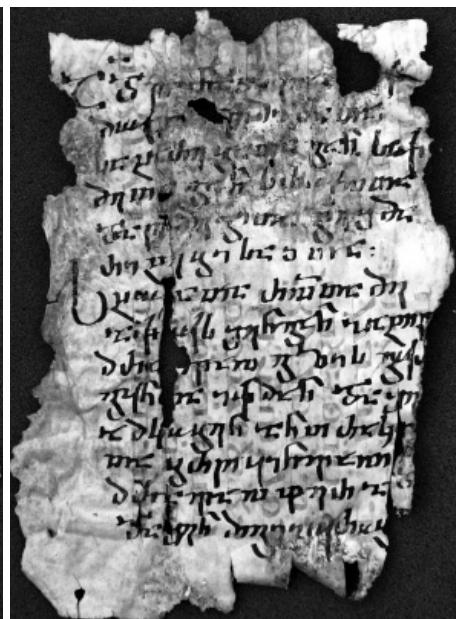
Img. 3a (Fragm. Kr)

Img. 3b (Fragm. Kv)

Img. 4a (Fragm. Lr)

Img. 4b (Fragm. Lv)

³ Nos. 342, 334 and 339 in M. Tarchnischvili, *Le grand lectionnaire de l'église de Jérusalem*, [édition], t. I (Louvain 1959), t. I, p. 53-54.

Even for non-Biblical fragments, an identification may be possible, provided a sufficient amount of text has been preserved on them. This is true, e.g., for Fragm. K displayed in Images 3a and b, which contains a passage from the Life of St. Euthymius, one of the Vitae authored by Cyril of Scythopolis.⁴ Together with some other fragments, among them the badly burnt Fragm. A (cf. Part I, Img. 1),⁵ it can be proven to pertain to N 94 of the New Collection, a set of two folios which in their turn are likely to derive from the original catalogued as no. 43 in the Old Collection;⁶ cp. fols. 1v-2r of N 94 as displayed in the Catalogue, p. 615.

Another remarkable fragment containing non-Biblical text is Fragm. L (Images 4a and b), obviously a palimpsest. By all its outer appearance, it resembles manuscript N 71 of the New Collection, one of the manuscripts attributed to Ioane Zosime.⁷ In the given case, it is not only the hand of the famous copyist that can be identified (cf. the facsimile of fol. 6v-7r in the Catalogue, p. 592) but also the script of the Syro-Palestinian underwriting.⁸ However, the upper text appearing on Fragm. K does not match the lecture index contained in N 71. What we have here instead is a passage from the letter of Cyril of Jerusalem to Emperor Constantine relating the Invention of the Holy Cross. If we consider that in the services of the Jerusalem rite, this letter is one of the few non-Biblical lectures (figuring on the 7th May, the day devoted to the Holy Cross), its appearance in a lectionary-like environment is less astonishing, just as it was printed as an appendix, together with the lecture index of Sinai O 37, in M. Tarchnischvili's edition of the Paris Lectionary.⁹ In quite the same way, Ioane Zosime may have

⁴ The Georgian version has been edited by V. Imnaishvili on the basis of ms. Add. 11281 of the British Library in the collection entitled გამათა ცხორებანი (თბილისი, 1975); the text passage present on Fragm. K corresponds to p. 118, ll. 1-3 and 6-9 of the edited text. Note that the fragment matches the text of the British manuscript in spelling საქლიო instead of სახლიო (Kr, l. 3 from bottom).

⁵ Fragm. A corresponds to p. 146, ll. 15-17 of the printed text.

⁶ Cf. the Catalogue, p. 155-156 / 308 / 435.

⁷ Cf. the Catalogue, p. 136-137 / 297-298 / 424-425.

⁸ Cf. Part I, note 31.

⁹ Tarchnischvili, Lectionnaire [édition], t. II (Louvain 1960), p. 144-150

added the “exceptional” lecture to his lecture index.

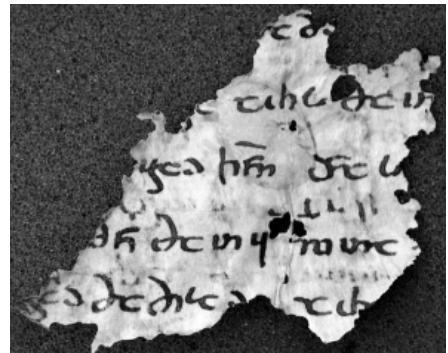
There is at least one fragment that contains ascetic material, a topic that is typical for the Sinai environment. This is Fragm. M displayed in Images 5a and b. The few words visible on it, written in a clumsy hand, clearly pertain to the 4th letter of St. Anthony, the Georgian version of which has been preserved in toto in two Sinai mss. of the Old Collection (O 25 and 35). However, the present fragment derives not from one of these two codices but from a manuscript of the New Collection, viz. N 13 which contains the larger part of the “Albanian” palimpsest. And indeed, Fragm. M can be proven to have been dissolved from fol. 106, one of the most damaged folios of N 13 which, in its underwriting, contains the “Albanian” text of Lk. 1,61-64 on its verso and 1,78-80 on its recto.¹⁰ As Images 6a and b show, the underwriting of fol. 106r comprises about 9 lines, with the upper layer covering it turned by 90 degrees. As the reconstruction of the upper text in Tab. 1a and b proves, Fragm. M continues the upper part of fol. 106 (cf. Img. 7 showing the fragment attached at the correct place), and it must have borne an underwriting corresponding to Lk. 1,66-67 on its recto and 1,73-74 on its verso, two passages that had to be omitted in the edition for lack of evidence (cf. Tab. 2 showing the text layout of fols. 105v and 106r of the palimpsest)¹¹. Unfortunately, there was no multispectral equipment available on Mt. Sinai when Fragm. M (and the other ones here analysed) were inspected in May, 2009; the decipherment of its lower text thus requires further studies.

(App. IIa); the passage present on Fragm. L corresponds to paragraphs 3-5 of the edition.

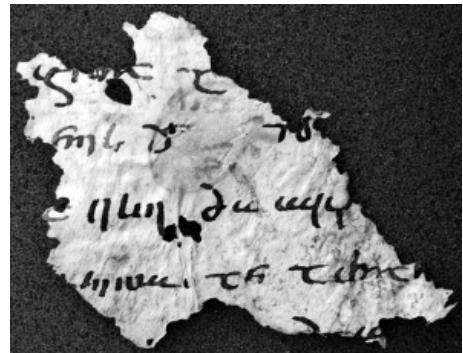
¹⁰ Cf. the edition by J. Gippert, W. Schulze, Z. Aleksidze and J.-P. Mahé, *The Caucasian Albanian Palimpsests of Mt. Sinai* [Monumenta Palaeographica Medii Aevi, Series ibero-caucasica, 2], (Turnhout, 2008), p. VI-20 – VI-23; fol. 106 constitutes a bifoliate with fol. 105.

¹¹ Taken from vol. III of the edition (*The Armenian Layer*, ed. by J. Gippert, Turnhout 2010; Monumenta Palaeographica Medii Aevi, Series ibero-caucasica, 2/3), p. I-25, with the part corresponding to Fragm. M indicated by gray shading. Cf. ib., p. I-24 for the restitution of fols. 105r and 106v.

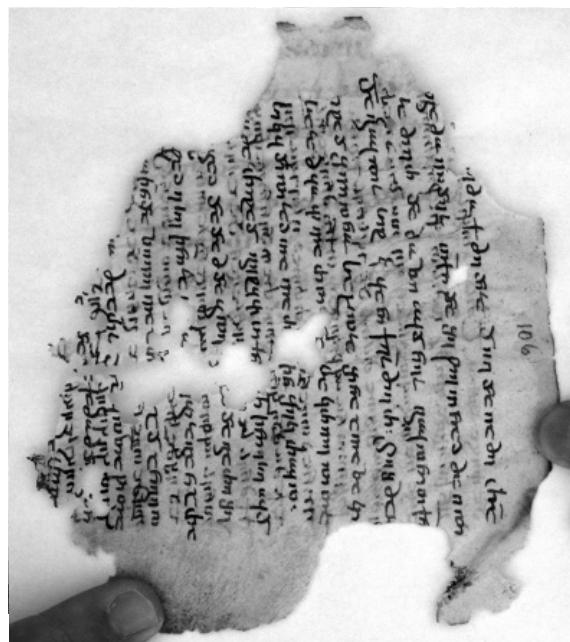
New Manuscript Finds in St. Catherine's Monastery

Img. 5a (Fragm. Mr)

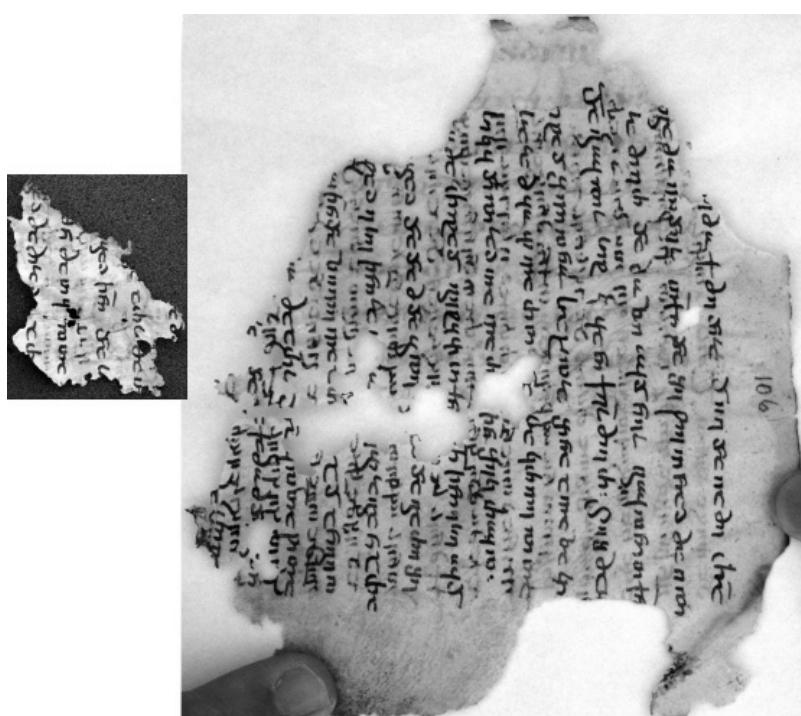
Img. 5b (Fragm. Mv)

Img. 21a (N 13, 106r)

Img. 21b (same, MuSIS picture)

Img. 22 (Sin. N 13, 106r + Fragm. Mr)

New Manuscript Finds in St. Catherine's Monastery

Tab. 1a: Sin. georg. N 13, fol. 106 + Fragm. M (upper text)

recto		<δο->
N 13, 106r	1 <մարտ ՚>[ց]մոյմեզուս ջջյ դա լամբ, ՚-ա	1
	2 գամովուց տյ՝նդա Շե՛նցնազ մազլո-	2
	3 սա մոյը դա մոնթլուց ցշուն ոյ՝ն<նո>	3
97	4 դա ցշունսութ[ց]կան յ՝ ե մոյը: Քյ՛՛մառ-	4
	5 ուժած Շվոլնո և ելուս Շինա աշակո-	5
	6 և ասա մպոյց զարտ [դա] և կրցելուտա	6
	7 և կշգունուսատա զար<տ> հ՛յեն Շեքրուլ:	7
98	8 <քյ>[Շ]մարտուծ ցյուց ոյ՝ն [ր՝] հ՛նո յ յուն-	8
	9 <յօյ>ծազ դա դամդածլոյ[ծազ] դա ցարությ	9
	10 <յո>[ց]ազ յ յուն հ՛նո և ա<տն>[ոյ]նուսացան առա	10
	11 <ե՝տ>[ց] հ՛նդա նուցըվա [առ]<ն> ա՝ դ անցել-	11
	12 <ոնտացա ՚>[րոյ]մա առն [դա յ՝]լուա ՚-տա	12
	13 <յ՝Յետա ՚- առնա և>դա [ա]յամոմք<յ> [ձա]ն-	13
99	14 <յիշյենցիւս ՚-նոյն քյ՛՛մ>[ա]րո[թ]<աճ>	14
Frgm. Mr	15 <Շվոլնու ՚- դ>ամ[դ]<ածլոյնա յ յուն ՚-նո>	15
	16 <մ՛յնարյ>[ծա] առն մատ <յ՝լուա, դա յ՝ դ>	16
	17 <ցեռոյ>ծազ հ՛նո դա և <ոյածլոյն նոն>-	17
100	18 <րյոլն-ցյ>մն մատ յ՝ լուա <դա ցանտ ՚- և>-	18
	19 <եոյրյ>ծազ մամուսա առ<ա դացերյնիւս զո>-	19
lost	20 <նազոցան արուժրա յալուն-պոյագ ՚-նոյ>	20
	21 <մարագու զ՝ յ գրոնքուղագ գոյումք>	21
	22 <՚-ա առա տանամլոյն ցպանցն ՚-ն տացուս>	22
101	23 <հ՛նուս : դա ՚- ոյտ-էյլոնցոյց>	23

Tab. 1b: Sin. georg. N 13, fol. 106 + Frigm. M (upper text)

verso

N 13,106v	1	დავებადენით ამის ოფის [გ]<უებიებ>-	1
	2	ენ ჩ~ნ ეშმაკნი მ~ს ამისოფის წერილ არ[ს]<:>	2
	3	[ღ]აბანაპებულ არს ანგელოზი ო~ღ გარ-	3
	4	ემო მოშიშთა მისთა და იცხნეს იგინი :	4
102	5	[ა]შ შვილნო უწყებად თქ~ნი მნებავს	5
	6	ვინათოგნ [ა]<ღ>ძრვად ესე იყო გ~ე	6
	7	აქამოდე ყ~ნივე : რავდენი გარეშ[ე]	7
	8	იქმნეს სა[თ]<ნო>ებისაგან და აღეს<რუ>-	8
	9	ლნეს უკეთურებანი მათნი [შ]<ვილ>-	9
103	10	ად ეშმაკის <შე>[რა]ცხილ არიან : ღ[ა] <აშ>-	10
	11	ვე მათგა[ნ]<თ>ა ცნეს : და ა[მი] <სოვსცა>	11
	12	პ[ელა] შეყვეს სა[ქ]მედ <თითოულისა ჩ~ნი>-	12
104	13	[სა ნ]ებისაებრ [მ]ა <თისა რ~ ესე იციან>	13
	14	<პ~ღ ზ>[ე]<ცით გარდამოვრდა ეშმაკი>	14
Frgm. Mv	15	<ამპარტავნე>ბი[თ]ა ა<მისოფსცა რ~ლ>-	15
	16	<ნი იგი მიიწინ>ნეს დიდ<სა ზომსა>	16
	17	<გარდარულს>[ა] ესე მოვე<დიან>	17
	18	<მათ პ~ღ : რ~> [კ]ელოან არია[ნ] <ამ>-	18
	19	<პარტავნებითა და> [მაო]<ცნებე>-	19
lost	20	<ლობთა ურთიერთარს : ...>	20
	21	...	21

New Manuscript Finds in St. Catherine's Monastery

Tab. 2: Sin. georg. N 13, fol. 105v / 106r + Fragm. M (lower text)

Lk.		Lk.
1	105v	1
2	105v	2
1,69 3	105v	3 1,76
4	105v	4
5	105v	5
6	105v	6
(1,70) 7	105v	7 1,77
8	105v	8
9	105v	9
(1,71) 10	105v	10 1,78
11	105v	11
12	105v	12
(1,72) 13	105v	13
14	105v	14
15	105v	15 1,79
(1,73) 16	106r	16
17	106r	17
(1,74) 18	106r	18
19	106r	19 1,80
20	106r	20
21	106r	21
1,75 22	106r	22
	←M	

ბიბლიოგრაფია

References

- Z. Aleksidze, M. Shanidze, L. Khevsuriani and M. Kavtaria, *Catalogue of Georgian Manuscripts Discovered in 1975 at St. Catherine's Monastery on Mount Sinai* (Athens, 2005).
- J. Gippert, W. Schulze, Z. Aleksidze and J.-P. Mahé, *The Caucasian Albanian Palimpsests of Mt. Sinai*, vol. II [Monumenta Palaeographica Medii Aevi, Series ibero-caucasica: 2/2] (Turnhout, 2008).
- J. Gippert, *The Caucasian Albanian Palimpsests of Mt. Sinai. vol. III: The Armenian Layer* [Monumenta Palaeographica Medii Aevi, Series ibero-caucasica: 2/3] (Turnhout, 2010).
- V. Imnaishvili, *Teachings of Holy Fathers* (Tbilisi, 1975) (in Georgian).
- M. Tarchnischvili, *Le grand lectionnaire de l'église de Jérusalem* [édition], t. I-II (Louvain, 1959-1960).

იოსტ გიპერტი

წმინდა ეკატერინეს მონასტერში აღმოჩენილი ახალი ხელნაწერები

წინამდებარე ნაშრომში განხილულია სინას მთის ქართული ხელნაწერების ახალი კოლექციის ფრაგმენტები, რომლებიც არ არის შეტანილი წმინდა ეკატერინეს მონასტრის ქართულ ხელნაწერთა ახალ კატალოგში. წარმოდგენილია, აგრეთვე, ფრაგმენტების იდენტიფიცირებისათვის გამოყენებული მეთოდები.

საგულისხმოა ის გარემოება, რომ ახალი კოლექციის დიდი ნაწილი ძალიან ცუდ მდგომარეობაშია, განსაკუთრებით – ფრაგმენტები. შესაბამისად, ანალიზის პირველი ეტაპი ფრაგმენტებში მოცემული ტექსტის ნაწყვეტების იდენტიფიცირებას მოიცავს, რისთვისაც აუცილებელია ასოების გარკვეული რაოდენობის ამოკითხვა. TITUS-ARMAZI-ის ძველი ქართული ტექსტების მონაცემთა ბაზის მეშვეობით ტექსტის იდენტიფიცირება ასოების მცირე რაოდენობის შემთხვევაშიც არის შესაძლებელი. მაგალითად, როგორც ირკვევა, ფრაგმენტი C შეიცავს მუხლებს ლუკას სახარებიდან (4,41 და 43-44).

ამასთანავე, ტექსტის ერთი ნაწყვეტის ამოცნობა არ არის საკმარისი ფრაგმენტის იდენტიფიცირებისთვის. ოთხთავის ნაწყვეტი შეიძლება იყოს საკუთრივ სახარებიდან და ლექციონარიდანაც, ან ციტირებული იყოს ჰოლიმეტიკურ, ჰაგიოგრაფიულ და სხვა ტიპის ტექსტებში. განსახილველი ფრაგმენტი C შეიცავს უწყვეტ ტექსტს, რომელიც წარმოდგენილია ერთი და იმავე

New Manuscript Finds in St. Catherine's Monastery

თავის რამდენიმე მუხლით, რაც, ფაქტობრივად, გამორიცხულია ციტირების შემთხვევაში.

გაცილებით რთულია იმის დადგენა, ფრაგმენტი სახარებიდან მომდინარეობს თუ ლექციონარიდან. შესაბამისად, გასათვალისწინებელია შემდეგი გარემოებები:

პირველი – ლექციონარებისთვის დამახასიათებელია ტიპური ლიტურგიკული ტექსტის არსებობა – სათაურების დასათაურება ან მისი წაკითხვის დროის მითითება. ამისი ნათელი მაგალითია ფრაგმენტი D, რომელზეც კარგადაა შემონახული თვის სახელწოდება (იანვარი). როგორც სხვა მრავალ ლექციონარში, აქაც იგი წითელი ფერის მელნითაა დაწერილი.

მეორე – ნაწყვეტები ლექციონარიდან განსხვავდება სახარების ნაწყვეტისგან. ფრაგმენტ C-ს შემთხვევაში ამოკითხული ტექსტის რაოდენობა არ არის საკმარისი ამ საკითხის გადასაჭრელად.

მესამე – სახარების პასაუების შხოლოდ შეზღუდული რაოდენობა იკითხება საკითხავების სახით. ძველი ქართული ლექციონარები ამ თვალსაზრისით ორი ტრადიციის მატარებელია: არქაული – იერუსალიმურისა და გვიანი – ბიზანტიურისა. სინაზე დაცული, ასომთავრული ანბანით დაწერილი, ლექციონარები, ჩვეულებრივ, მისდევს იერუსალიმურ ტრადიციას, მაშინ როდესაც ბიზანტიური სტილი წარმოდგენილია ნუსხური ანბანით შესრულებულ ხელნაწერებში. ფრაგმენტ C-ს recto-ზე (ლუკა 4,41) წარმოდგენილი ტექსტი არ გვხვდება იერუსალიმის ტიპის ქართულ ლექციონარებში, ბიზანტიურ ტიპს კი აქვს შესატყვისი (სულთმოფენბიდან მეცხრამეტე კვირის ორშაბათის) საკითხავი. ამასთანავე, ეს მაინც არ არის საკმარისი იმისთვის, რომ ფრაგმენტი C მივაკუთნოთ ბიზანტიურ ლექციონარს, რამდენადაც ის ასომთავრული ანბანითაა დაწერილი. თუ გავითვალისწინებით იმ გარემოებას, რომ საკითხავის ინდექსი, იოანე-ზოსიმეს განმარტებით, არის ლუკა 4,31-41 მესამე კვირისთვის და ლუკა 4,42-5,11 მეოთხე კვირისთვის ეპიფანეს შემდეგ, მოცემული ფრაგმენტი შეიძლება „მისი“ ტრადიციის მატარებელი აღმოჩნდეს.

ფრაგმენტის ამა თუ იმ ხელნაწერისთვის მიკუთვნების მიზნით გასათვალისწინებელია ისეთი გარეგნული მახასიათებლებიც, როგორიცაა ხელწერა და ზომები. მოცემული კონტექსტიდან გამომდინარე, „ზომებში“ იგულისხმება დაშორება სტრიქონებს შორის და ასოების ზომები/პარამეტრები. თუმცა, ისეთი პატარა ფრაგმენტი, როგორიც არის C, არ გვიჩვენებს ხელნაწერი წყაროს სტრიქონების რაოდენობას. არც ამოკითხული ასოებია საკმარისი იმისათვის, რომ იგი სინური კოლექციის რომელიმე ხელნაწერის ნაწილად მიყრინით. იგოვე შეიძლება ითქვას მისი ზომების განსაზღვრაზეც – ფრაგმენტში მხოლოდ ორი სტრიქონია შემორჩენილი. მიუხედავად ამისა, შესაძლებელია გამოვიან-

Jost Gippert

გარიშოთ ტექსტის პასაუში არსებული სტრიქონების რაოდენობა (დაახლოებით 12 სტრიქონი ლუკა 4,41-დან 44-მდე და თითოეულ სტრიქონზე დაახლოებით 17 ასო). შესაბამისად, მოცემული ხელნაწერი, სავარაუდოდ, უნდა წარმოადგენდეს X საუკუნის იერუსალიმური ლექციონარის (N11) ნაწილს. თუმცა, ამ უკანასკნელის თითოეული გვერდი 30 სტრიქონს მოიცავს.

სხვა ფრაგმენტების შემთხვევაში უკეთესი მდგომარეობაა. მაგალითად, ფრაგმენტ E-ში შეგვიძლია ამოვიკითხოთ: იგი მიმცემს მე და ვალს ვ(ითარც)ა, რაც შეესაბამება მარკოზ 14, 20-21-ს; ეს ნაწყვეტი ფიქსირდება იერუსალიმური ტიპის ლექციონარის ვნების ხუთშაბათის საკითხავშიც (მარკოზ 14,12-26). ამის დასტურია ფრაგმენტ E-ს verso-ზე სათაურადგამოტანილი სიტყვები დიდსა პარასკევას. თუმცა, მათ მოსდევს ტექსტის პასაუშის „ბუნდოვანი“ კვალი. იკითხება მხოლოდ წითელი მელნით შესრულებული საწყისი ასო მ, რაც არ არის საკმარისი საკითხავის იდენტიფიცირებისთვის. თუმცა, მოცემულ შემთხვევაში, სათაურამდე დაწერილ პატარა ზომის სამასოს გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება. ტით უნდა იყოს ოთხთავის ერთი პასაუშის, ამონას თავის რიცხვითი მნიშვნელობა (319), მათე 27,3, რომელიც მ ასოთი იწყება: მაშინ ვ(ითარც)ა იხილა... აშკარა ისიც, რომ, მათე 27,3-56 იკითხება იერუსალიმური ტიპის დიდი პარასკევის საკითხავებში.

ფრაგმენტ E-ს ანალიზის შედეგად შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ის იყო სხვა იერუსალიმური ლექციონარის ხელნაწერის, N10-ის, ნაწილი. ამასთანავე, N10-ის რვა ფურცელი შეიცავს ვნების კვირის საკითხავებს, ხოლო 4recto, რომელზეც მათე 27,7-14 არის წარმოდგენილი, შეიძლება იყოს ფრაგმენტ E-ს verso-ს გაგრძელება.

ფრაგმენტ D-ში მითითებული თარიღის (იანვარ-) გათვალისწინებით, ძნელდება მისი მიკუთვნება იმავე ლექციონარისთვის. შესაძლოა, ეს არის 18 იანვრის საკითხავი. ამას გვავარაუდებინებს ტექსტის პირველი სავარაუდო სიტყვა მონასტერსა, რომელიც იერუსალიმური ტიპის ლექციონარში დაცულ ქოზიბას ღვთისმშობლის მონასტერს ემთხვევა. სავარაუდოა, აღნიშნული შესაბამებოდეს ფრაგმენტ ჭ-საც, რომელსაც სათაურად წარმოდგენილი აქვს იანვარი. ამ უკანასკნელს მოსდევს სიტყვა მოციქული და ინიციალი ხ. სავარაუდოდ, ეს უნდა იყოს 29 იანვრის საკითხავი. იერუსალიმური ტიპის ლექციონარში დაცულია საკითხავი სამოციქულოდან გალატელთა მიმართ (6,14-18) სათაურით საკითხავი პავლე მოციქულისა გალატელთა. ეს არის ერთადერთი ციტატა ეპისტოლებიდან იანვრის თვის საკითხავებში, რომელიც იწყება ხ-თი (ხოლო).

D და F ფრაგმენტები შეგვიძლია მივაკუთვნოთ N11 ხელნაწერს, რომელიც შედგება 7 ფურცლისა და სამი პატარა ფრაგმენტისგან. სავარაუდოდ, ამ

ხელნაწერში შედიოდა წლის საკითხავების დიდი ნაწილიც, რაზეც მიუთითებს ჩვენამდე მოღწეული არაერთი შესავალი ნაწილი (მითითებული პერიოდით – ხორციელის კვირიდან 25 მაისამდე).

N11 ხელნაწერის სხვა ფურცელზე წერია ნაწყვეტი იერემიას წინასწარმეტყველებიდან (14,7-9; 15,20-21; 31,23; და 16,19). ამ ფვერდზე წაშლილი სვეტის ერთი ნაწილი აღმოჩნდა ფრაგმენტი G-ში. ის წარმოგვიდგენს იერემია 14,19-21-სა და 15,17-18 -ს და ზუსტად შეესაბამება N11-ის „გამოტოვებულ“ ადგილებს.

ხელნაწერებს შორის არის კიდევ ერთი ფრაგმენტი დ H, რომელიც შეიძლება მივაკუთვნოთ N11 ხელნაწერს. ამ ფრაგმენტში დაცული საკითხავის სათაური აშკარად წარმოადგენს დაბადების ტექსტს (Ծყიდვის). თუმცა, ის რამდენიმე სიტყვა, რომელიც შემდგომ იკითხება (...მოვიდა... თვისთა...) არ იძლევა ნაწყვეტის იდენტიფიცირების საშუალებას. მსგავსი სიტყვები დაბადების ოთხ მუხლში არის წარმოადგენილი (9,22: ... გამოვიდა გარე და უთხრა ძმათა თვისთა; 19,14: გამოვიდა ლოთ და თქუა სიძეთა ძმიმართ თვისთა; 37,23: და იყო, რაჭამს მოვიდა იოსებ ძმათა თვისთა თანა; 38,1: და იყო ძას ჟამსა ოდენ წარმოვიდა იუდა ძმათა თვისთაგან); თვისისა-დ ნაკითხვის შემთხვევაში კი 27,30-იც არის გასათვალისწინებელი (გამოვიდა იაკობ პირისაგან ისაკისა, მამისა თვისისა). თუ მხედველობაში მივიღებთ N11 ხელნაწერის გარეგნულ მხარეს, მაშინ მხოლოდ იერუსალიმის ლექციონარებში წარმოადგენილი 9,22 და 19,14 პასაჟები ჩაითვლება ფრაგმენტ H-ს შესაბამისად. თუმცა, ფრაგმენტ H-ში მითითებული მომდევო ასოები (...ესმ... იგი ყ... რ(ომელ)ი ე... ან..და...) შეესაბამება მხოლოდ 37,23-24-ს, რომელიც იკითხება, როგორც: განძარცუეს მას სამოსელი იგი ყუავილოანი, რომელი ემოსა. და მიყვანეს და შთააგდეს იგი... შესაბამისად, თითოეულ სტრიქონში ფიქსირდება 13 ასო, რაც ძალიან ცოტაა N11-ისთვის. თუმცა, ფრაგმენტი H უფრო მეტად შეესაბამება ლექციონარ N88-ს. სავარაუდოდ, N11 და N88 ერთი და იმავე გადამწერის მიერ არის შესრულებული (N88 შესრულებულია განსხვავებულ ზომებში – 22 სტრიქონი და 13 ასო თითოეულ სტრიქონში). N88 ხელნაწერის ერთი ფურცელი შეიცავს დაბადების 37,23-31 მუხლებს, ხოლო ფრაგმენტი H ავსებს გამოტოვებული საკითხავის დასაწყისს.

სინას მთაზე დაცულ ფრაგმენტებს შორის ბიბლიური ტექსტების ნაწყვეტები მხოლოდ ასომთავრულით არ არის დაწერილი. ნუსხურით შესრულებული ფრაგმენტი I-ის ორი ფურცელი ცალსაბად წარმოადგენს 117 ფსალმუნის 10-11 და 19-22 მუხლებს. სავარაუდოა ისიც, რომ მოცემული ფრაგმენტი ლექციონარიდან მომდინარეობს. თუმცა, გასაკვირია, ლექციონარში ერთი ფსალმუნის მუხლების გრძელი თანმიმდევრობის დაფიქსირება. აქედან გამომდინარე, ფრაგმენტი I წარმოადგენს ფსალმუნის ხელნაწერის, კერძოდ, N82 ხელნაწერის ნაწილს, რომელიც 118 ფსალმუნის მესამე მუხლით იწყება.

Jost Gippert

ნუსხურით შესრულებული ფრაგმენტი J-ს წარმომავლობის დადგენა უფრო ძნელია. მასში დაცული ტექსტის დიდი ნაწილი არის მოსეს ხუთწიგნეულის გამოსლვათა 2,11-15 და 22 და აშკარად წარმოადგენს უწყვეტ პასაუს. თუმცა, verso-ს მეშვიდე სტრიქონიდან სხვა ტექსტის ნაწყვეტი იწყება. სავარაუდოდ, ის უნდა იყოს საქმე მოციქულთადან – 1,6-8, ან 2,1-3. ამათგან უპირატესობა ენიჭება 1,6-8-ს, რომლის მეათე სტრიქონი შეიცავს სიტყვას ქუეყანაზ (1,7). მაშასადამე, ის შეიძლება იყოს ლექციონარის საკითხავი სათაურების გარეშე. ალსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ ყველა მითითებული პასაუს (გამოსლვათა 2,11-22, საქმე მოციქულთა 1,6-8 და 2,1-3) წარმოდგენილია როგორც იერუ-სალიმური, ასევე ბიზანტიური ტიპის ლექციონარში, ნაწყვეტს არ მოსდევს საქმე მოციქულთას პირველი თავის მუხლები. შესაბამისად, ფრაგმენტი J-ს წარმომავლობის საკითხი გაურკვეველია.

საკმარისი რაოდენობის ტექსტის ამოკითხვის შემთხვევაში, არაბიბლიური ფრაგმენტების წარმომავლობის დადგენაც არის შესაძლებელი. ამისი მაგალითა ფრაგმენტი K, რომელიც შეიცავს ნაწყვეტს წმ. ეფთვიმეს ცხოვრებიდან. შესაძლოა იმისი მტკიცება, რომ ის (სხვა ფრაგმენტებთან ერთად) ეკუთვნის ძველ კოლექციის N43-დან წარმომდგარ N94 ხელნაწერს.

არაბიბლიური ტექსტის შემცველი ფრაგმენტებიდან ალსანიშნავია ფრაგ-მენტი L, რომელიც აშკარად სირიულ-პალესტინური პალიმფსესტია. გარეგნული ნიშნების მიხედვით ის ჰგავს N71-ს, რომელიც ოანე-ზოსიმეს ხელნაწერად არის მიჩნეული. თუმცა ფრაგმენტი K-ს ზედა ტექსტი არ მიჰყვება N 71-ის საკითხავთა საძიებელს. ის წარმოადგენს ნაწყვეტს კირილე იერუსალიმელის სიტყვიდან ჯვრის პოვნის შესახებ. იერუსალიმური ტიპის ლექციონარში ეს წერილი იკითხება 7 მაისს. შესაბამისად, უნდა ვივარაუდოთ, რომ არსებობდა საძიებელში მისი ჩამატების შესაძლებლობაც.

ფრაგმენტი M შეიცავს ასკეტურ მასალს. მასში წარმოდგენილი რამდენიმე სიტყვა არის წმ. ანტონის მეოთხე სიტყვიდან. ის აშკარად მომდინარეობს N13 ხელნაწერიდან, რომელიც „ალბანური“ პალიმფსესტის ძირითად ნაწილს შეიცავს. საუბარია 106-ე ფურცელზე, რომლის verso-ზე დაცულია „ალბანური ტექსტი“ ლუკა 1,61-64-ისა, ხოლო recto-ზე წარმოდგენილია 1,78-80. რადგან ფრაგმენტ M-ის ქართული ტექსტი აგრძელებს 106-ს, მისი ქვედა ფენის recto-ზე არსებული ტექსტი შეესაბამება ლუკა 1,66-67-ს, ხოლო verso-ზე – ლუკა 1,73-74-ს.